

Beste Herman,

We zijn beide in hetzelfde jaar bij het Centrum in dienst gekomen, jij per 1 mei en ik drie-en-halve maand eerder. Beide werden we medewerker bij de numerieke sectie van de rekenafdeling. Dat heeft echter nooit tot wetenschappelijke samenwerking geleid. Als ik me goed herinner begon jij met het bestuderen van de Fast Fourier Transform terwijl ik me toen met stijve differentiaalvergelijkingen bezighield. Maar al snel was het duidelijk dat het gebruik van de computer in de getaltheorie jouw grote interesse had en daarin heb je een ongekende vaardigheid bereikt. In competities haalde je geregeld wereldrecords die bijv. bekend staan als het ontbinden van RSA-129, RSA-140 en RSA-155.

Competities in een moeilijk handwerk zijn, denk ik, zo oud als de mensheid en je kunt er eeuwige roem mee verwerven. En hoewel je bij de oude Grieken beroemd kon worden in de wiskunde en ook de getaltheorie wel bekend was, kan ik me op dat gebied bij hen geen wedstrijden voor de geest halen. Wedstrijden had je natuurlijk op het gebied van de sport, maar ook als vakman kon je in een competitie eeuwige roem verwerven. Zo was één van de wereldwonderen duidelijk het resultaat van zo'n competitie, zoals uit het volgende epigram blijkt. Het was hier Chares van Lindos, een leerling van de beeldhouwer Lysippus, die met de eer ging strijken. Hij construeerde –ongeveer 300 v.Chr.– de Kolossus van Rhodos, een bronzen beeld boven de haven van Rhodos, dat volgens de overlevering wel zo'n 30 meter hoog was.

We kunnen dit lezen in een epigram van een tijdgenoot, Posidippus van Pelle, die carrière maakte in Alexandrië.

De Rhodiërs wilden een zeer grote Helios plaatsen
twee maal zo groot. Maar Chares uit Lindos bepaalde
dat niet één handwerksman een nóg grotere dan deze kolos
kon neerzetten. Toen die verwaande Myron
de grens van vier el had bereikt,
maakte Chares als eerste met zijn techniek een bronzen beeld
dat in afmetingen wel zo groot leek als de aarde.[†]

De herkomst van het epigram is merkwaardig. In de tweede eeuw v.Chr. gebruikte een mummie maker een oude gedichtenbundel om een mummie op te vullen. Zo bleef de papyrusrol verborgen tot hij in de jaren 1990 teruggevonden werd.

[†] ἦθελον Ἡέλιον Ῥόδιοι περιμάκεια θεῖναι
δὶς τόσον, ἀλλὰ Χάρης Λίνδιος ὠρίσατο
μηθένα τεχνίταν ἔτι μείζονα τοῦδε κολοσσόν
θήσειν· εἰ δὲ Μύρων εἰς τετράπηχυν ὄρον
σεμνός ἐκεῖνος ἀνῆκε, Χάρης πρῶτος μετὰ τέχνας
ζῶιον ἐχαλκούργει γὰρ μεγέθει παρισῶν.

Op deze manier is een van de oudst overgebleven dichtbundels bewaard gebleven. De papyrus bevat 112 epigrammen, waarvan vele zeer beschadigd, en er staat geen auteur bij vermeld. Maar twee epigrammen blijken ook bekend uit andere bron en zijn het werk van Posidippus. Nu wordt algemeen aangenomen dat alle epigrammen van dezelfde auteur zijn.

De bundel bevat negen (misschien oorspronkelijk tien) categorieën. Het hier aangehaalde epigram komt uit de categorie over standbeelden (ἀνδριατοποιικά).

Nu hield je je natuurlijk niet alleen met wedstrijden in de getaltheorie bezig. Minder bekend is dat je ook gewerkt hebt op gebieden zoals: integraalvergelijkingen, supercomputing en magneto-hydrodynamische stromingen. Je was ongekend flexibel in het aanpakken van telkens nieuwe onderwerpen. Dat is een eigenschap die je, nu je meer vrije tijd gaat krijgen, ook heel goed kunt gebruiken. Ik ben er wel zeker van dat je, naast de activiteiten met de (klein)kinderen, het zingen en het bridgen, je ook met een paar nieuwe zaken zult bezighouden.

Je zult, net als ik, wel even moeten wennen aan de nieuwe situatie, maar je zult ook merken dat die ongekende nieuwe mogelijkheden biedt. Ik wens je toe dat je daar nog lang van mag profiteren.

Piet Hemker